

SLOPAD ARVS- OCH GÅVOSKATT

Om regeringen får som den vill, så kommer riksdagen att under hösten fatta beslut om att arvs- och gåvoskatten ska försvinna för privatpersoner. Enligt förslaget kommer beslutet att träda i kraft redan vid det kommande årsskiftet, dvs den 1 januari 2005. Det innebär givetvis att du som står i begrepp att ge bort något som i dag är gåvoskattepliktigt, bör vänta med åtgärden till efter årsskiftet om du har möjlighet därtill. Gäller det en gåva av pengar, som gåvotagaren behöver redan före årsskiftet, kan lösningen vara att blivande gåvotagaren lånar pengarna mot revers och att denna sedan ges bort 2005.

All den planering som tidigare skett vad gäller generationsskiften beträffande t ex företag eller fastigheter, får nu göras på ett annat sätt. Man kommer inte att behöva ta hänsyn till att det ska finnas pengar till att betala arvs- och gåvoskatt. Vad gäller småföretagen så är detta en oerhörd lättnad för dem. Pengarna kan istället fortsätta att arbeta i företaget och det kan då lända sysselsättningen i landet till gagn.

Det har varit vanligt att ge bort sitt fritidshus eller bostadshus till sina barn bara för att det ska bli en lindrigare arvsskatt. Gåva av fastighet, kommer i framtiden inte att göras av det skälet. I stället behåller föräldrarna fastigheten så länge de själva önskar och ger sen bort den, när både givare och gåvotagare är mogna för åtgärden. Det gäller ju att känslomässigt tycka att det är ett bra tillfälle. Tidigare har mitt råd alltid varit att man ska vara försiktig med att ge bort den fastighet som är ens permanentbostad. Det är alltid mycket bättre att den som bor på fastigheten också är den som fattar beslut och bekostar förbättringar och renoveringar som behövs. Min erfarenhet är att det ibland blivit konflikter mellan föräldrar och barn där föräldrarna har överlåtit sin permanentvilla till barnen. Föräldrarna är ju de som bor där och kanske t ex vill lägga ett nytt tak på huset. Samtidigt tycker de att eftersom barnen är ägare till fastigheten, så är det de som ska bekosta det nya taket. Barnen tycker å sin sida att det är föräldrarna som själva får bekosta nya taket, eftersom det är de som bor där.

Även om nu arvs- och gåvoskatten försvinner, så kvarstår behovet av testamentet och att föreskriva villkor vid gåva. Är det egendom som är viktigt att den går vidare i släkten, kan villkor om hembud sättas upp. Det betyder att om gåvotagaren inte längre vill äga egendomen, måste han/hon först erbjuda t ex syskon att förvärva, innan han/hon har rätt att gå ut på öppna marknaden med en försäljning. I de flesta fall vill givaren att gåvan ska utgöra gåvotagarens enskilda egendom. Det innebär att vid en skilsmässa, får gåvotagaren behålla det bortgivna utan att behöva dela med sig till maken. Observera dock att vid dödsfall ärver efterlevande maken även den enskilda egendomen om makarna bara har gemensamma barn eller helt saknar barn.

Fördelen med att överföra genom gåva är således att det går att sätta upp villkor av allehanda slag, som visserligen kan hämma ägandet men som samtidigt ger gåvotagaren en vägledning hur givaren tänkt sig. Precis som jag skrev ovan, så är det viktigt att diskutera det hela innan överföringen sker så att båda parter är införstådda med vad som ska gälla.

Det är mycket bra om man tar hjälp av en jurist, som dels kan vad som krävs formellt kring det hela, dels kan vara den som objektivt ser på saken och kan ge goda råd.

Rättviseproblemet syskon emellan, är också något som ska beaktas. Föräldrarna vill många gånger vara så rättvisa som möjligt mot barnen. Det är dock inte alltid så lätt, i de fall det är ett syskon, som arbetar i det av föräldrarna ägda småföretaget. Om man då vill ge bort

företaget till det barnet, hur ska syskonen kompenseras? Ska man marknadsvärdera företaget och sedan fördela rättvist? Ja, det kanske inte är självklart! Det syskon, som arbetat i företaget har kanske stått tillbaka lönemässigt jämfört med andra anställda, just för att det är barn till ägaren. Hur ska det kompenseras? Ja, där är det viktigt att man på ett tidigt skede diskuterar inom hela familjen och också involverar de syskon som inte ska ta över företaget. Man kan förhindra mycket osämja mellan syskon om man ser till att alla är med på den blivande lösningen på generationsskiftet. Osämjan kanske inte visar sig, så länge föräldrarna är i livet, men så fort de avlidit så kommer konflikten i dagern.